

โรคเห็ด หมายถึง อาการผิดปกติที่ดอกเห็ดแสดงออกทางด้านรูปร่าง เช่น ดอกเล็ก แคระแกร็น หรือด้านโครงสร้าง เช่น ดอกสมบูรณ์แต่มีจุดแผล

โรคของเห็ดโดยทั่วไปแยกเป็น 2 ประเภท คือ

1. โรคเกิดจากเชื้อมีสาเหตุ
2. โรคเกิดจากเชื้อไม่มีสาเหตุ

โรคของเห็ด....เกิดจากเชื้อมีสาเหตุมีดังนี้

1. โรคเกิดจากเชื้อรา
2. โรคเกิดจากเชื้อแบคทีเรีย
3. โรคเกิดจากเชื้อไวรัส



การป้องกันการเกิดเชื้อราบนเห็ด

1. ตรวจสอบความสะอาดของหัวเชื้อ
2. การถ่ายเชื้อควรทำในห้องที่สะอาด
3. คัดแยกถุงเห็ดเสีย ถุงแตกออก
4. รักษาความสะอาดโรงเพาะและบริเวณรอบๆ
5. เมื่อเก็บผลผลิตแล้วควรพักโรงเพาะ 2-3 อาทิตย์ เพื่อทำความสะอาด โรงเรือน



การจัดการความรู้ (KM)

การเพาะเห็ด ในโรงเรือน

โครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยและได้มาตรฐาน

ภายใต้การดำเนินงาน

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร



การเพาะเห็ดในโรงเรือน

การเพาะเห็ดในโรงเรือนกำลังเป็นที่นิยมของเกษตรกรจังหวัด ชลบุรี ทำเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม ตลาดมีความต้องการเห็ดที่ เพาะในโรงเรือนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงควรปรับปรุงดูแลรักษาคุณภาพ ดอกเห็ดให้ได้ตามที่ตลาดต้องการ



ผู้ดำเนินการจัดการความรู้

นายประกอบ คำพานิชย์

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาการ

พิมพ์เผยแพร่โดย

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี

โทร. 0 - 3827 - 8187 ต่อ 16 www.chonburi.doae.go.th

สนับสนุนงบประมาณโดย องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ชนิดเห็ดที่สามารถเพาะได้

- เห็ดนางฟ้า
- เห็ดนางรม
- เห็ดหูหนู
- เห็ดขอนขาว
- เห็ดกระด้าง
- เห็ดโคนญี่ปุ่น



เห็ด จัดเป็นอาหารที่สำคัญต่อมนุษย์ในการประกอบอาหารได้หลายอย่าง เนื่องจากเห็ดมีปริมาณโปรตีน วิตามิน และเกลือแร่อยู่ในปริมาณสูงและยังมีสรรพคุณทางด้านเภสัชใช้เป็นยารักษาโรคได้หลายชนิด เช่น เห็ดหูหนูขาว เห็ดหอม เห็ดหลินจือ เป็นต้น

การสร้างโรงเรือน

การสร้างโรงเรือน ไม่ควรสร้างใหญ่เกินไป ควรสร้างขนาดที่เหมาะสม ขนาดกว้าง 3 เมตร ยาว 5 เมตร การสร้างโรงเรือนมากกว่า 1 โรง ควรสร้างโรงเรือนให้ห่างกัน 1-2 เมตร โดยสร้างเป็นรูปหน้าจั่วหลังคาจากหรือหญ้าคา พื้นโรงเรือนปูด้วยทรายน้ำจืด ภายในปูด้วยพลาสติก ภายนอกปูด้วยหญ้าคา มีประตูเข้า-ออก มีชั้นเพื่อวางก้อนเชื้อเห็ด ลักษณะรูปตัววีคว่า (^)ฐานกว้าง 1-1.20 เมตร สูง 1.20-1.5 เมตร ยาว 4 เมตร



ลักษณะของโรงเรือนที่ดี

1. เก็บความชื้นได้ดี
2. อากาศถ่ายเทได้ดี
3. มีความสะอาดปราศจากโรคและศัตรูเห็ดต่างๆ
4. มีแสงสว่างเข้าได้พอประมาณ
5. ตั้งอยู่ในแนวทางเดียวกับทิศทางลม

การปักเชื้อ

ส่วนใหญ่ผู้ผลิตเชื้อเห็ดจะทำการปักเห็ดประมาณ 45 วัน ก่อนเอาออกจำหน่ายให้แก่เกษตรกรเชื้อเห็ดควรมีเส้นใยเดินเต็มถุงเกษตรกรไม่ควรซื้อก้อนเชื้อจากผู้ผลิตขณะที่เชื้อเห็ดยังเดินไม่เต็มก้อนเชื้อจะเกิดความเสียหาย 10% หรือมากกว่านั้น

ก่อนการเรียงก้อนเชื้อ ควรโรยปูนขาวที่ข้างฝาทั้ง 4 ด้าน และพื้นที่ภายในน้ำอิฐบล็อก รองที่ฐานชั้นวางก้อนเชื้อ 2 ก้อน ตามความยาว เพื่อป้องกันดิน ทรายกระเด็น เปื้อนดอกเห็ด ชั้นที่ 1 และ 2 เมื่อเรียงเชื้อเห็ดชั้นที่ 5 จะเรียงชั้นที่ 6, ชั้นที่ 11 และชั้นที่ 16 ควรพาดไม้ไผ่รองให้ก้อนเชื้อชั้นที่ 6,11,16 วางก้อนเห็ดคว่ำหน้าเล็กน้อยป้องกันน้ำเข้าไปในถุง ซึ่งจะทำให้อายุการเก็บเกี่ยวสั้น

การควบคุมความชื้นและอุณหภูมิในการปักเชื้อ

ความชื้นที่เหมาะสมสำหรับเส้นใยของเห็ดจะเจริญเติบโตได้ดีจะต้องควบคุมให้ความชื้นภายในโรงเรือนไม่ต่ำกว่า 80% และอุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับเห็ดแต่ละชนิด

- | | | | |
|------------------|---------|----------------|---------|
| - เห็ดนางรม | 24-35°C | - เห็ดเป่าฮื้อ | 25-30°C |
| - เห็ดหูหนู | 25°C | - เห็ดนางฟ้า | 25°C |
| - เห็ดโคนญี่ปุ่น | 18-20°C | | |



ข้อควรปฏิบัติในการควบคุมอุณหภูมิและความชื้น

1. รดน้ำอย่างน้อยวันละ 1-2 ครั้ง ฤดูแล้งควรหมั่นรดวันละ 2-3 ครั้ง
2. โรงเรือนต้องมีความชื้นสูงและถ่ายเทอากาศได้ดี ควรรดน้ำรอบๆ โรงเรือนให้เปียกตลอดเวลา

การเปิดให้ออกดอก

- เห็ดนางรม นางฟ้า เป่าฮื้อ เห็ดกระด้าง และเห็ดโคนญี่ปุ่น ใช้วิธีการผ่าจุกสำลีออกหลังจากบ่มเชื้อดีแล้วนำมาเรียงบนชั้นภายในโรงเรือนแล้วให้น้ำ การเก็บดอกเห็ดครั้งแรกถึงครั้งสุดท้ายจะใช้เวลาเก็บไม่เท่ากัน แล้วแต่ชนิดของเห็ด

- เห็ดหูหนู หลังจากบ่มเชื้อแล้วนำก้อนเชื้อมากรีดข้างถุงให้เป็นรอยเฉียง โดยกรีดถุงละ 6-9 รอย แล้วนำก้อนเชื้อไปวางหรือแขวนไว้ในชั้นภายในโรงเรือน ระยะเวลาในการเก็บดอกเห็ด รวม 2-2 เดือนครึ่ง

การเก็บเกี่ยว

การเก็บดอกเห็ด ควรเก็บดอกทั้งกระจุกให้หมด ไม่ให้มีเศษเหลืออยู่จะทำให้เกิดโรคนำมาทำความสะอาดใช้มีดตัดวัสดุเพาะที่ติดโคนเห็ดออกก็สามารถนำไปจำหน่ายได้แล้ว